

Nebitiň şepbeşikligi, esasan, onuň uglewodorod düzümine, ýylylygyna we içinde garylan gazyň mukdaryna baglydyr. Nebitiň şepbeşikligi gaty giň derejede üýtgeýär. Nebitiň içinde köp gaz siňdirilen bolsa, onuň şepbeşikligi hatda suwuňkydan hem bolup biler.

Köplenç nebitiň şepbeşikligi suwuňkydan has ýokary bolýar. Eger-de nebitiň şepbeşikligi ýokary bolsa ($\mu\text{n} - 15 : 20 \text{ MPa}$ çenli) ýataklardan nebitiň çykarylyşyny has kynlaşdyrýar. Kä halatlarda, nebiti çykarmak üçin gatlagga gyzgyn suw, bu goýbermeli bolýar. Her hal bolanda-da şepbeşikliginiň köpelmegi bilen gatlagyň nebit berijiligi peselýär, kä wagtlarda 10 - 15 % çenli peselýär.

Gatlakdaky suwuň şepbeşikligi, esasan, onuň gyzgynlygyna bagly bolýar we minerallary ýa-da gazy içinde saklamagynda üýtgäp durmaýar. Suwuň şepbeşikligi $0,5 : 20 \text{ MPa-s}$ çenli üýtgeýär. 20° C gyzgynlykda suwuň şepbeşikligi 1 Pa-s.

Gatlagyň suwuklyklarynyň şepbeşikligi ýokary basyşly wiskozimetr ýa-da rotasion wiskozimetr bilen ölçenýär. Gatlakdaky we gazdan saplanan nebitleriň dykzlyny köp halatda $700 - 1000 \text{ kg/m}^3$ aralygynda üýtgeýär.

Orazmyrat TOÝLYÝEW

**Ýagşygeldi Kakaýew adyndaky
Halkara nebit we gaz uniwersitetiniň mugallymy**